

ELS NOMS

Són les paraules amb les quals anomenem les persones, els animals i les coses.
Ex: Germà, Catalunya, gent, gat taula, ...

Classes de noms

Es poden classificar en:

- comuns/ propis.
- individuals/ col·lectius
- concretes/ abstractes.

Noms comuns

Amb els noms comuns designem les persones, els animals o les coses d'una mateixa classe.

- home
- muntanya
- comarca
- planeta
- gos
- riu

Noms propis

Amb els noms propis designem una persona, un animal o una cosa per distingir-los dels altres.

Els noms propis s'escriuen en majúscula.

- Andreu
- Montsec
- La Noguera
- La Terra
- Perla
- Sió

El nom: el gènere

Els noms acostumen a tenir dos gèneres: el masculí i el femení.

- el/els masculí
- la/les femení

-Hi ha noms que tenen una mateixa forma per al masculí i el femení:
el dentista/ la dentista.

-D'altres tenen una forma diferent per a cada gènere.

Masculí/femení

amo - mestressa
gendre - nora
marit - muller
hereu - pubilla
home - dona
oncle - tia

Masculí/femení

cavall - euga
marrà - ovella
porc - truja
toro - vaca
ase - somera
boc - cabra

Formació del femení

- Afegint una *-a* al masculí: *noi – noia*.
- Canviant la *-e* del masculí per una *-a*: *mestre- mestra*.
- Afegint *-essa, -na* o *-ina* al masculí: *comte-comtessa, germà -germana, gall -gallina*.
- Canviant tota la paraula: *home - dona*.

Femenins

- Les postres
- La resta
- La cercavila
- La gla
- Una àncora
- La resplendor

Femenins

- Una amargor
- La claror
- Una esplendor
- Una olor
- La suor
- La dent

Masculines

- Els afores
- Un anell
- Un avantatge
- Els bacteris
- El compte
- El corrent
- El costum
- El deute
- Els espinacs
- Un full
- El front
- El lleixiu
- El titella

Masculines

- El dot
- El dubte
- El llegum
- El pendent
- El senyal
- Un orgue
- El pebre
- El marge
- Un enterviu
- El fel
- Un escafandre
- Un interrogant
- Un orde (religiós,)

Noms que canvien de significat segons el gènere

- El canal- d'aigua
- La canal- canonada
- El clau- clavar
- La clau- porta
- El pols- del cor
- La pols- brutícia
- La terra- planeta
- El paleta- ofici
- La paleta- eina
- El llum- aparell
- La llum- claror
- El terra- sòl

El nom: el nombre

Els noms també varien en nombre: els podem trobar en singular i plural.

- el/la singular
- els/les plural

-Hi ha noms que tenen una mateixa forma per als dos nombres: *llapis, globus, tipus*,

-Hi ha noms que tenen una forma diferent per a cada nombre.

Formació del plural

Afegint *-s, -ns* o *-os* al singular.

- *piràmide/piràmides*
- *avió/avions*
- *nerviós/nerviosos*

Canviant la *-a* del singular per *-es*.

- *maleta/maletes*

Alguns casos en *-os* dupliquen la *essa* del singular.

- *compàs/compassos*
- *pas/passos*
- *pastís/pastissos*
- *vernís/vernissos*
- *arròs/arrossos*
- *cos/cossos*
- *gos/gossos*
- *os/ossos*
- *ós/óssos*
- *matalàs/matalassos*
- *ingrés/ingressos*
- *embús/embussos*
- *fracàs/fracassos*
- *tros/trossos*
- *nas/nassos, ...*

Noms concrets

Amb els noms concrets designem una persona, un animal o una cosa reals.

- cartera
- llapis
- estufa
- botiguer
- germà
- unglà

Noms abstractes

Amb els noms abstractes designem realitats que no podem veure ni tocar, com ara els sentiments o les sensacions.

- alegria
- apatia
- dolor
- angúnia
- por
- claror

Noms comptables

Amb els noms comptables designem allò que pot ésser comptat.

- llapis
- enciam
- cadira
- vestit
- ordinador
- nena

Noms no comptables

Amb els noms no comptables designem allò que no pot ésser comptat.

- farina
- oli
- pa
- sucre
- sorra
- aigua

Noms individuals

Amb els noms individuals designem un sol element.

- jugador
- ocell
- persona
- pi
- vaixell
- dansaire

Noms col·lectius

Amb els noms col·lectius designem un conjunt d'elements, tot i que estigui en singular.

- equip
- estol
- gent
- pineda
- flota
- esbart

Individuals/ col·lectius

roure	roureda
abella	eixam
ovella	ramat
arbre	bosc
músic	orquestra
amic	colla

Individuals/ col·lectius

colom	colomar
branca	brancatge
eina	einam
alumne	alumnat
plat	vaixella
euga	eugassada